

Рішення
Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
з приводу рекомендацій для закладів вищої освіти,
експертів і членів галузевих експертних рад

Національне агентство є колегіальним органом, що приймає свої рішення на підставі рекомендацій галузевих експертних рад, що, у свою чергу, ґрунтуються на результатах виїзної акредитаційної експертизи та самооцінюванні ЗВО. Процеси супроводу акредитації побудовані в Національному агентстві таким чином, що кожен підрозділ має власну відповідальність і ніхто не може втрутитися у весь процес.

Тому авторитетність всіх суб'єктів (закладів вищої освіти, експертів, членів галузевих експертних рад, співробітників Секретаріату і членів самого Національного агентства) залежить від професіоналізму у формуванні відповідних політик чи прийнятті рішень у межах своєї відповідальності. Національне агентство висловлює подяку всім учасникам акредитаційного процесу за цей професіоналізм і терпимість стосовно певних надзвичайних обставин, пов'язаних із запровадженням нової концепції акредитації.

Перший досвід нових підходів до акредитації свідчить про довіру академічної громади, залученість до процесів забезпечення якості справжніх професіоналів та ентузіастів. Поруч з тим, демократичність і багатоступеневість цих підходів вимагають постійної узгодженості дій та взаєморозуміння.

На підставі розгляду акредитаційних справ освітніх програм на засіданні 23 грудня 2019 року, враховуючи перший досвід всіх етапів акредитації, а також спираючись на законодавство України, Національне агенство нагадує і рекомендує:

1. Закладам вищої освіти: організувати за участю проректорів з навчальної роботи обговорення здобутків і недоліків власних освітніх програм після прийняття Національним агентством рішень про акредитацію; керуватися українським законодавством та рекомендаціями Національного агентства при організації освітнього процесу (зокрема багато питань викликають намагання окремих ЗВО імітувати вибірковість

освітніх компонентів, спроби невмотивовано присвоїти численні кваліфікації без їхнього корелювання зі змістом освітньої програми тощо).

2. Експертам: не вимагати від ЗВО ніяких додаткових документів поза відомостями про самооцінювання до початку виїзної експертизи; не дублювати у своїх звітах таких висловлювань з відомостей про самооцінювання ЗВО, що іноді позбавлені сенсу або не пов'язані з реальністю (наприклад: "працедавці вимагають від освітньої програми hard skills, натомість, згідно з вимогами Національного агентства, ми намагаємося надавати нашим студентам soft skills", або: «в університеті існують традиції перегляду освітніх програм, в який активно залучені студенти і працедавці").

3. Членам галузевих експертних рад: при зміні оцінок освітніх програм, визначених експертними групами, належно аргументувати свої рішення.

На сьогодні системи внутрішнього забезпечення якості ЗВО переважно перебувають у зародковому стані, розвиваючись головним чином за рахунок зусиль справжніх ентузіастів. Тому певний ЗВО може мати відповідні традиції перегляду освітніх програм у тому випадку, якщо він має традиції перегляду навчальних курсів, що, у свою чергу, спирається на регулярні студентські опитування (перед кожною сесією) – і так далі. Тому Національне агентство в кожному своєму рішенні про акредитацію додає свої рекомендації стосовно внутрішньої системи забезпечення якості: <https://naqa.gov.ua/2019/07/01/%d1%80%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b4%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%97-%d0%bd%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%be%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be-%d0%b0%d0%b3%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%81%d1%82%d0%b2/>

Національне агентство нагадує у всіх рішеннях про акредитацію освітніх програм про свої рекомендації стосовно розвитку гуманітарної складової освітнього процесу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/%d0%a0%d1%96%d1%88%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f%d0%9c%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%b8%d0%b9%d0%97%d0%b0%d0%ba%d0%be%d0%bd.pdf> На жаль, вона є проблемою для переважної більшості вітчизняних ЗВО. Гуманітарну складову згадують документи та рекомендації Європейського простору вищої освіти. Наприклад, Комітет Міністрів звертає увагу членів Ради Європи на суспільну відповідальність за вищу освіту і науку: «Вища освіта спрямована на досягнення

багатьох цілей, включаючи підготовку студентів до активного громадянства ...»:

http://www.coe.int/t/dg4/highereducation/News/pub_res_EN.pdf

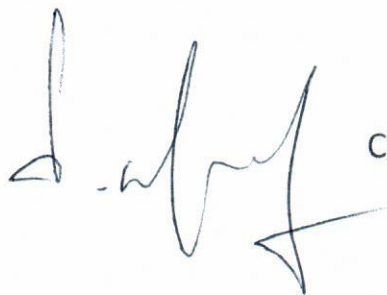
До функцій Національного агентства не входить контроль за дотриманням вітчизняного законодавства. Однак порушення чинних законів, якщо вони були виявлені під час акредитаційної експертизи, є неприпустимими. Наприклад, експертами Національного агентства вже були виявлені освітні програми, у методичних документах і викладанні яких взагалі відсутня українська мова. Подібно, окремі ЗВО ігнорують закони України про декомунізацію.

З метою синхронізації підходів до оцінювання якості, було вирішено провести у січні – лютому 2020 року шість методичних семінарів за спільною участю експертів і членів галузевих експертних рад. Спеціальний тренінг для голів і заступників голів галузевих експертних рад буде проведений у лютому місяці.

Система оплати роботи галузевих експертних рад буде переглянута. Для цього будуть внесені зміни до «Положення про акредитацію» (юстований наказ МОН), разом з іншими змінами, необхідними для виконання схваленим Верховною радою Закону України № 2299.

З метою збільшення прозорості процесу акредитації конкретна акредитаційна справа, що включає: відомості про самооцінювання закладу вищої освіти, програму візиту експертів, звіт експертів і висновок галузевої експертної ради – буде публічно доступною всім учасникам процесу до засідання Національного агентства.

Голова Національного агентства

Сергій Квіт

23 грудня 2019 р.